

A Pécsi Ítéltábla a dr. Szűcs Péter ügyvéd (fél címe) által képviselt **I.rendű felperes neve** I. rendű, **II.rendű felperes neve** II. rendű és **kk. III.rendű felperes neve** III. rendű (mindhárom címe) felpereseknek - a dr. Béli Judit ügyvéd (fél címe) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében - mely perbe az alperes pernyertessége érdekében beavatkozott a Havasi és Karczub Ügyvédi Iroda (fél címe) által képviselt **Alperesi beavatkozó** (címe) beavatkozó - a **Szi** Törvényszék 2013. augusztus 30. napján kelt 16.P.20.125/2010/88. számú ítélete ellen a felperesek által 90., az alperes által 89. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - részben megváltoztatja az alábbiak szerint:

az alperes által az I. és II. rendű felpereseknek fizetendő 4.000.000-4.000.000 forint nem vagyoni kártérítés összegét 6.000.000-6.000.000 (hatmillió-hatmillió) forintra, a III. rendű felperesnek fizetendő 10.000.000 forint nem vagyoni kártérítés összegét 14.000.000 (tizennégymillió) forintra felemeli;

az alperes által az I. és II. rendű felpereseknek, mint egyetemleges jogosultaknak fizetendő 22.873.857 forint marasztalási összeget 17.799.610 (tizenhétmillió-hétszázkilencvenkilencezer-hatszáztíz) forintra, ennek egyes részösszegei közül a 18.271.087 forintot 13.859.761 (tizenhárommillió-nyolcszázötvenkilencezer-hétszázhatvanegy) forintra, a 2.487.170 forintot 1.784.249 (egymillió-hétszáznyolcvannégyezer-kettőszáznegyvenkilenc) forintra; a 2013. szeptember 1. napjától fizetendő 408.034 (négy száznyolcezer-harmincnégy) forint költségpótló járadék összegét havi 335.716 (háromszázharmincötezer-hétszáz tizenhat) forintra leszállítja;

az alperest az I. rendű felperes javára 5.863.139 (ötmillió-nyolcszázhatvanháromezer-egyszázharminckilenc) forint lejárt jövedelempótló járadék 15 napon belüli, valamint 2013. szeptember 1. napjától havonta előre minden hónap 5. napjáig havi 73.445 (hetvenháromezer-négy száznegyvenöt) forint jövedelempótló járadék megfizetésére kötelezi;

egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a bíróság az alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az I. rendű

felperesnek 236.150 (kettőszázharminchatezer-egyszázötven) forint, a II. rendű felperesnek 208.150 (kettőszáznyolcezer-egyszázötven) forint, a III. rendű felperesnek 445.000 (négy száznegyvenötezer) forint másodfokú perköltséget.

Kiegészítő ítélet Pf.VI.20.614/2014/13. sorszám alatt:

A másodfokú bíróság a Pf.VI.20.614/2013/6. számú ítéletét kiegészíti azzal, hogy az alperest az I. rendű felperes javára 5.863.139 (ötmillió-nyolcszázhatvanháromezer-százharminckilenc) forint lejárt jövedelempótló járadék után 2010. június 1. napjától 2010. június 30. napjáig évi 6,25%, 2010. július 1. napjától december 31. napjáig évi 5,25%, 2011. január 1. napjától június 30. napjáig évi 5,75%, 2011. július 1. napjától december 31. napjáig évi 6%, 2012. január 1. napjától december 31. napjáig évi 7%, 2013. január 1. napjától június 30. napjáig évi 5,75%, 2013. július 1. napjától december 31. napjáig évi 4,25%, 2014. január 1. napjától a kifizetés napjáig évi 3%, illetve a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamat megfizetésére kötelezi.

P é c s , 2014. június 27.

dr. Döme Attila s.k.
a tanács elnöke

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított, a másodfokú bíróság által pontosított és kiegészített tényállás szerint az I. és II. rendű felperesek házastársak, egyetlen gyermekük a III. rendű felperes. A 2005. március 3. napján született III. rendű felperesnél háromhetes korban gennyes agyhártyagyulladás alakult ki. Tünetei miatt 2005. március 23-án vették fel az alperesi kórház gyermek- és csecsemőosztályára, ahol azonban megfelelő ellátásban nem részesült, mert az alperes jogelődje az agyvízvizsgálat elmulasztása folytán a megbetegedés mibenlétét nem ismerte fel és emiatt a szükséges célirányú kezelést nem kezdte meg. A III. rendű felperes életét 2005. március 28-i áthelyezését követően a ... Intenzív Osztályán mentették meg, a maradandó egészségkárosodás bekövetkezését azonban már nem sikerült elhárítani. Idejében megkezdett orvosi kezelés esetén a III. rendű felperes kisebb mértékű egészségkárosodást szenvedett volna, kis valószínűséggel a teljes gyógyulásra is maradt volna esélye.

A T Bíróság 16.P.20.125/2010/32. számú, a ... Ítéletábrá Pf.III.20.271/2011/4. számú, továbbá a K, mint felülvizsgálati bíróság Pf.III.22.257/2011/4. számú közbenső ítéletével megállapította, hogy a III. rendű felperes 2005. március 23. és 2005. március 28. közötti időben történő ellátása következtében kialakult egészségkárosodása miatt bekövetkezett károk alperes által történő megtérítésére való joga a felpereseknek fennáll.

I. Nem vagyoni károk

A III. rendű felperes idegrendszeri károsodása folytán jobb oldali felső végtagi és bal

oldali alsó végtagi túlsúlyú spasticus bénulást (cerebralis paresis) szenvedett, epilepsziás lett, psychomotoros fejlődése megkésett.

A III. rendű felperes mozgásszervi státuszában a folyamatosan végzett rehabilitációs kezelések eredményeként mérsékelt állapotjavulás következett be, ami az alsó végtagok izomerejének és az ízületek mozgásterjedelmeinek mérsékelt fokozódásában nyilvánul meg. A felső végtagokon jobb oldali, az alsó végtagokon bal oldali dominanciájú tetraplégia, mindkét oldali alsó végtagi ízületben különböző mértékű mozgáskorlátozottság továbbra is észlelhető, az alsó végtagok deformáltak, az izomzat a combon és a lábszáron is mindkét oldalon, kifejezettebben a bal oldalon sorvadt. A III. rendű felperes az állapotjavulás ellenére sem képes segítség nélkül a vele egykorú gyermekekre jellemző hely- és helyzetváltoztatásra. Képes ugyan önállóan, kapaszkodás nélkül is lépegetni, de tartósan továbbra is csúszva, mászva, térdén járva közlekedik. Mozgásszervi állapotához a szellemi teljesítőképesség csökkenése járul, hétévesen kezdett ragozva, mondatokban beszélni. Figyelmi funkciói is javultak, önellátás iránti igénye fejlődött, törekszik az ellátásában történő közreműködésre. További javulás bekövetkezése remélhető, teljes gyógyulásra az orvostudomány mai állása mellett azonban a III. rendű felperesnek nincs esélye, így az élet minden területén folyamatosan gondozásra, felügyeletre szorul.

Az I. rendű felperes életvezetése gyermekének állapota miatt tartósan elnehezült, beszűkültebb lett, mindennapi tevékenysége a gyermek ápolásában, gondozásában, a vele való foglalkozásban merül ki. Mindez lelkiállapotára, személyes kapcsolataira, szabadidős tevékenységére is negatívan hatott, kedvező személyiségjegyei folytán azonban életcéljait képes volt gyermeke megváltozott egészségi állapotához igazítani. Pszichés állapotában neurotikus folyamatokba ágyazott lelki kiegyensúlyozatlanság, belső nyugtalanság, szorongás, aggodalmaskodás jelei mutatkoznak, kóros pszichés elhajlás, pszichiátriai zavar nem mutatható ki.

A gyermek egészségkárosodásának tényét a II. rendű felperes is nehezen élte meg, az ő életvezetése is tartósan elnehezült. A II. rendű felperesnél a reális elfogadás, felelősségteljes viszonyulás mellett is neurotikus folyamatokba ágyazott alkalmazkodási nehézségek és lelki feszültségek jelentkeztek, nála kedélytelenebb, szürke, egyhangú hangulati állapot, hullámzóan fellépő belső feszültség, szorongás, aggodalmaskodás mutatkozik, pszichés betegség nem alakult ki.

II.1. Gondozás

A III. rendű felperes az otthon és ébren töltött időben gondozásra szorul. Hároméves korának betöltését megelőzően (az állapota miatt szükséges tornáztatásra, folyamatos fejlesztő foglalkoztatásra is figyelemmel) gondozása egy egészséges csecsemőhöz, illetve kisgyermekhez képest naponta átlagosan hat órai többletmunkát igényelt. Hároméves korának betöltését követően az óvodai, iskolai felügyelet mellett a szükséges otthoni gondozási többlet az egészséges gyermekekhez képest naponta átlagosan 8 órát tett és tesz ki.

Az I. és II. rendű felperesek gondozási többletmunkájának ellenértéke 2005. évben 324 forint/óra, 2006. I. félévében 355 forint/óra, 2006. II. félévében 391 forint/óra, 2007. évben 428 forint/óra, 2008. évben 490 forint/óra, 2009. I. félévében 494 forint/óra, 2009. II. félévében 497 forint/óra, 2010. évben 509 forint/óra, 2011. évben 534 forint/óra,

2012. évben 614 forint/óra, 2013. évtől 648 forint/óra díjjal számítva a 2005. március 28. napjától 2013. augusztus 31. napjától terjedő időszakban 1.254.528 forint volt. 2013. szeptember 1. napjától, a jövőben is kifejtendő többletgondozási tevékenység havi ellenértéke átlagosan napi 8 órára számítva 155.520 forint.

II.2. Háztartási kisegítő

A felperesi háztartásban a háztartási munkák naponta átlagosan három órai többletterhet jelentenek egy egészséges gyermeket nevelő család háztartásában szükségessé váló munkákhoz képest, egyrészt, mivel a III. rendű felperes otthon-tartózkodása esetén a folyamatos gondozás, felügyelet mellett a háztartási munkák időbeosztása nehezített, másrészt a III. rendű felperes helyváltoztató mozgásformája miatt a tisztaság fenntartása különösen fontos, a koordinációs problémákból eredő maszatolás is többletfeladatokat okoz. Az I. rendű felperes ezt a munkát jellemzően abban az időszakban végzi, amikor a gyermek az őt gondozó oktatási, nevelési intézményben tartózkodik, így az őt terhelő munka összességében nem több, mintha a munkahelyi helytállás után kellene egy átlagos háztartást ellátnia.

II.3. Rehabilitációs kezelések

Az I. és II. rendű felperesek a gyermek fejlesztése érdekében minden lehetőséget kihasználtak, amivel jelentős költség merült fel.

II.3.A.) Rehabilitációs foglalkozásokra kifizetett díjak

A III. rendű felperes otthonában 2008. január 1. napjától részesült konduktív terápiában. A tanév időtartama alatt jellemzően hetente egy alkalommal, a nyári szünet időszakában hetente többször foglalkozott vele konduktor.

HRG terápiát a 2006/2007-es illetve a 2007/2008-as tanévben helyben, Don vettek igénybe. Logopédiai terápiában 2008. szeptember 1. napjától részesült.

2007. augusztus 1. napjától kezdődően vett részt jellemzően heti gyakorisággal Dévény Speciális manuális technikával végzett kezelésen **Kn**, **Cs.M** gyógytornásznál. 2012. év során háromszor egy hetes időszakban **Sban** rTMS terápiában részesült.

2013. február 19. napjától DSMT kezelését **Kon D.G** gyógytornász végzi heti egy alkalommal, a foglalkozás alkalmankénti díja 4.000 forint.

A III. rendű felperes ezen kívül heti egy alkalommal **K-n** lovagol, 2013 februárjától a gyógylovaglás alkalmankénti költsége 1.400 forint.

Az I. és II. rendű felperesek a rehabilitációs kezelésekre 2013. augusztus 31. napjáig mindösszesen 2.115.600 forintot fizettek ki, 2013. szeptember 1. napjától kezdődően, előreláthatólag a jövőben is havonta rendszeresen 21.600 forint rehabilitációs többletköltségük merül fel.

II.3.B.) Rehabilitációs kezelésekkal kapcsolatos közlekedési költség

Az I. rendű felperes a kezelésekre személygépkocsival szállítja a gyermeket, ami 2013. augusztus 31. napjáig 947.056 forint üzemanyagköltséggel járt. Ezen a címen 2013. szeptember 1. napjától a jövőben is havi 12.975 forint kiadás merül fel.

II.3.C.) Rehabilitációs kezelésekre kísérés

A közlekedésre fordított időn túl a fejlesztő foglalkozás végét meg kell várni, illetve esetenként a kísérő felnőtt aktív közreműködése is szükséges. A rehabilitációs kezelések, foglalkozások időigényesek (korai fejlesztő, HRG, logopédiai terápiákon történő részvétel helyben alkalmanként 80-85 percet igényelt, a Kon igénybe vett korai mozgásfejlesztés terápia alkalmanként 270 perc időráfordítással járt, a DSMT kezelés 2,5 órát, a gyógylovaglás 55 percet igényel, a s-i rTMS terápiák vasárnap 12:00 órától szombat 12:00 óráig tartottak). Mivel azonban az I. rendű felperes munkahelyén a gyermek állapota miatt fizetés nélküli szabadságot vesz igénybe, a szállítás, kísérés részére nem jelent tényleges többletmunkát ahhoz képest, mintha közszolgálati, illetve kormányzati ügykezelő munkakörét látná el.

II.4. Közlekedési többletköltség

A gyermek mozgáskorlátozottsága ténylegesen lehetetlenné teszi a gyalogos közlekedést és a tömegközlekedési eszközök igénybevételét is. A III. rendű felperest személygépkocsival szállították évente több alkalommal a ... Gyermekklinikájára, Bre a B... Egyház Gyermekkórházába, illetve évente a T Önkormányzat Pedagógiai Szakszolgálatához Szra.

A III. rendű felperes 2009. szeptember 1. napjától az otthonától 6,4 km távolságban lévő k-i „N... Napköziotthonos Óvodába járt, jelenleg Kra, speciális általános iskolába kell naponta szállítani és onnan hazahozni, miután Don nincs megfelelő, sérült gyermekeket is oktató iskola.

A közlekedéssel felmerülő többletköltség 2005. március 28. napjától 2013. augusztus 31. napjáig 2.691.955 forint volt, 2013. szeptember 1. napjától a jövőben is jelentős, havi 135.014 forint közlekedési többletköltség merül fel.

II.5. Gyógykezelésekre, óvodába, iskolába szállításhoz kísérő költsége

A gyermeket a gyógykezelésekre, óvodába, iskolába rendszerint az I. rendű felperes viszi, ami azonban nem jelent többlet-tevékenységet ahhoz képest, mintha az I. rendű felperes fizetés nélküli szabadság hiányában a munkakörét ellátná.

II.6. Rehabilitációs segédeszközök, felszerelések költsége, gyógyszer-többletköltség

Az epilepszia kezelésére, görcsoldásra miatt a III. rendű felperes korábban Convulex szirupot szedett, izomlazító hatású orvosi zsályakrémet alkalmaztak és alkalmaznak nála. Indokolt gyógyszerköltsége a 2006. április 1. napjától 2013. augusztus 31. napjáig terjedő időben összesen 69.100 forint volt. Cipőjében ún. sajketet visel. A cipőbetét és az orvosi zsályakrém havi költsége 2013. szeptember 1. napjától 2107 forint, mely költség előreláthatólag a jövőben is rendszeresen fel fog merülni.

Többletköltséggel járt az alábbi terápiás segédeszközök, felszerelések megvásárlása:

nagy terápiás labda

4.800 forint

nagy bütökös labda

4.500 forint

trambulin	10.000 forint
bordásfal	5.000 forint
logopédiai tankönyv	2.200 forint
A tanulás öröm is lehet c. könyv	1.680 forint
gyermek rollátor	48.458 forint
babakocsi	16.000 forint
speciális gyermekülés	33.990 forint
sajka betét	7.480 forint
ortopéd cipő csomagköltség	2.490 forint
taposópárna	4.100 forint
Libero úszópelenka	8.400 forint
kézortézis	5.245 forint
gimnasztikai labda	3.260 forint
kézi masszírozó	5.990 forint
Ezen tételek teljes költsége	163.593 forint

II.7. Ruhakopás többletköltsége

A III. rendű felperes mozgáskorlátozottságai, mozgáskoordinációs problémái miatt ruházata, cipői fokozott kopásnak vannak kitéve, emiatt az I. és II. rendű felpereseknek 2006. március 1. napjától 2013. augusztus 31. napjáig havi 5.000-8.500 forint, összesen 604.500 forint többletköltsége merült fel, 2013. szeptember 1. napjától, a jövőre nézve is havi 8.500 forint többletköltség merül fel ezen a címen.

II.8. I. rendű felperes jövedelemvesztesége

Az I. rendű felperes a szülés előtt ügykezelőként dolgozott D Város Polgármesteri Hivatalában (munkahelyének megnevezése jelenleg T Kormányhivatal), a gyermek egészségkárosodása folytán azonban a gyermek 10 éves koráig fizetés nélküli szabadságban részesül. A fizetés nélküli szabadság fenntartása a gyermek megfelelő ellátása, fejlesztése, iskolába történő szállítása érdekében szükséges.

A gyermek 2 éves életkorának betöltésekor visszatért volna a munkahelyére, mely esetben 2007. március 3. napjától 2007. december 31. napjáig terjedő időben 1.533.600 forint bruttó illetményt, illetve egyéb nem rendszeres éves juttatást, jövedelmet érhetett volna el, járulégmentes jövedelme (-17 %) ekként 1.272.808 forint lett volna. Ezzel szemben 246.585 forint gyermekgondozási segélyben, 22.098 forint ápolási díjban részesült, a gyermek fogyatékoságára figyelemmel kifizetett emelt összegű családi pótlék folytán jelentkező többlet 111.000 forint volt, így 379.683 forint ellátást folyósítottak a gyermek állapotára is tekintettel az I. rendű felperesnek, melynek bruttósított összege $(3.790.683/0,82)= 463.028$ forint. Az 1.272.808 forint elérhető jövedelem és a 463.028 forint ellátás közötti különbözet, a felperes bruttó (személyi jövedelemadóval számított) jövedelemvesztesége 2007. évben 809.860 forint volt.

2008. évben az I. rendű felperes összesen 17 % mértékű járulékkal csökkentett elérhető jövedelme 1.508.276 forint lehetett volna, ezzel szemben a fenti három ellátás összesített nettó összege 535.560 forintot, bruttósított összege $(535.560/0,82 =) 653.122$ forintot tett ki, a számítható jövedelemveszteség a 2008. évben ekként 855.154

forint volt.

2009. évben az I. rendű felperes 17 % mértékű járulékokkal csökkentetten 1.576.004 forint jövedelmet érhetett volna el, ezzel szemben nettó 535.560 forint ellátásban részesült, melynek bruttósított összege 653.122 forint, a jövedelemvesztesége ekként 2009. évben 922.882 forint volt.

2010. évben az I. rendű felperes 17 % mértékű járulékokkal csökkentett jövedelme 1.662.324 forint lehetett volna, ténylegesen 535.560 forint ellátást kapott, ennek a bruttósított összege 683.025 forint, a különbözet, mint jövedelemveszteség 979.299 forint volt.

2011. évben az I. rendű felperes 17,5 % összesített járulékkal csökkentett jövedelme 1.535.490 forint lehetett volna, ezzel szemben a részére folyósított ellátások 547.380 forintot tettek ki, amelynek bruttósított összege 686.973 forint volt, a jövedelemveszteség 848.517 forintot tett ki.

2012. január 1. napjától 2013. április 30. napjáig terjedő 16 hónapos időszakban az I. rendű felperes 2.481.600 forint illetményre, illetőleg egyéb nem rendszeres juttatásra tehetett volna szert a munkáltatójánál. Ennek járulékokkal csökkentett mértéke 2.022.504 forint. Ezzel szemben a GYES, ápolási díj és családi pótlék különbözet jogcímen 729.840 forintot folyósítottak részére, utóbbi bruttósított összege 868.857 forint, a különbözet 1.153.647 forint.

Az I. rendű felperes elmaradt jövedelme a 2007. március 4. napjától 2013. augusztus 31. napjáig terjedő időre összesen 5.863.139 forint, 2013. szeptember 1. napjától, a jövőre is havi 73.445 forint.

A felperések többször módosított keresetükben (utolsó összegző keresetmódosítás 81. sorszám alatt) kártérítés iránti igényüket az alábbiak szerint terjesztették elő:

I. Kérték az I. rendű felperes részére 8.000.000 forint, a II. rendű felperes részére 8.000.000 forint, a III. rendű felperes részére 16.000.000 forint nem vagyoni kártérítés és ezen összegek 2005. március 28. napjától a kifizetés napjáig járó, a Ptk.301.§ szerint számított törvényes késedelmi kamatainak megítélését.

II.1. Gondozás többlet-humán erőráfordítás címén a III. rendű felperes három éves koráig napi 6, az ezt követő időszaktól napjainkig napi 8 órában meghatározott többlet-humán erőráfordítás ellenértékében 2006. június 30. napjáig a minimálbér, 2006. július 1. napjától kezdődően pedig az akkor bevezetett garantált bérminimum arányos részével számítottan 2005. március 28. napjától 2013. április 30. napjáig terjedő időszakra mindösszesen 10.575.358 forintban és ennek 2009. április 13. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamataiban, valamint ápolás-gondozás címén a jövőre nézve 2012. május 1. napjától havi 155.520 forintban kérték marasztalni az alperest.

II.2. Háztartási kisegítő többletköltsége címén napi 3 óra többlet-ráfordításra figyelemmel a mindenkor minimálbér alapján számított óradíjjal az I. és II. rendű felperések részére egyetemlegesen 2005. március 28. napjától 2013. április 30. napjáig mindösszesen 3.665.298 forint és ennek 2009. április 13. napjától a kifizetés napjáig járó, a Ptk.301.§ szerinti törvényes mértékű késedelmi kamatai, 2013. május 1. napjától a jövőre nézve havi 50.130 forint háztartási kisegítő járadék megfizetésére kérték kötelezni az alperest.

II.3. Rehabilitációs többletköltség kapcsán három alcsoportban fogalmazták meg az igényüket.

II.3.A.) A rehabilitációs kezelések többletköltségeként az I. és II. rendű felperesek részére egyetemlegesen a 2005. március 28. napjától 2013. április 30. napjáig terjedő időre mindösszesen 2.029.200 forint és ennek 2009. április 13. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamataira, 2013. május 1. napjától a jövőre nézve havi 21.600 forint költségpótló járadékra tartottak igényt.

II.3.B.) A rehabilitációs kezelésekre történő utazással felmerülő többletköltség kapcsán igényük 2006. február 20. napjától 2013. április 30. napjáig terjedő időre összesen 895.156 forintra, valamint ennek 2009. szeptember 25. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamataira terjedt ki. Költségpótló járadékigényük a rehabilitációs terápiákra történő utazás többletköltsége címén az I. és II. rendű felperesek részére a jövőre nézve 2013. május 1. napjától havi 12.975 forint.

II.3.C.) A rehabilitációs kezelésekre történő kísérő többletköltsége címén az I. és a II. rendű felperesek a 2004. július 1. napjától 2013. április 30. napja közötti lejárt időszakra összesen 1.281.927 forint és ennek 2008. november 14. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes késedelmi kamatai, 2013. május 1. napjától a rehabilitációs terápiákra történő kíséret többletköltsége címén havi 7.614 forint megfizetésére kérték kötelezni az alperest.

II.4. A közlekedési többletköltségekkel kapcsolatos követelés egyrészt a III. rendű felperes egészségi állapotából adódó gyógykezelések miatt felmerülő közlekedési költségből, másrészt a III. rendű felperes óvodába, iskolába szállítása során felmerülő közlekedési költségből, harmadrészt az egyéb felmerülő közlekedési többletköltségből (rokonlátogatás, bevásárlás, szabadidős programok) állt össze. Ezen a címen a 2005. március 28. napjától 2013. április 30. napjáig terjedő időszakra 2.151.899 forintot, ennek 2009. április 13. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatait, valamint 2013. május 1. napjától havi 135.014 forint megfizetését kérték.

II.5. A III. rendű felperes egészségi állapota miatti gyógykezelésekre, illetőleg óvodába, k-i iskolába való szállításhoz szükséges kísérő többletköltségét is érvényesítették, ezen a címen 2005. április 26. napjától 2013. április 30. napjáig terjedő időre 857.285 forintra és ennek 2009. április 28. napjától a Ptk.301.§ szerint számított középarányos törvényes késedelmi kamataira, illetve 2013. május 1. napjától mindösszesen havi 36.762 forint megfizetésére tartottak igényt.

II.6. Gyógyászati segédeszközök és gyógyszerek költségeinek megtérítése címén a 2005. március 4. napjától megvásárolt terápiás eszközök kapcsán (nagy terápiás labda, nagy bütökös labda, trambulín, bordásfal, logopédiai tankönyv, A tanulás öröm is lehet című könyv, gyermek rollátor, babakocsi, gyermekülés 9-36 kg-ig, speciális gyermekülés, gyermekülés 15-36 kg-ig nagyszülők gépjárművébe, sajka betét, ortopéd cipő-csomagköltség, taposópárna, Libero úszópelenka, kézortézis, gimnasztikai labda, kézi masszírozó) 210.323 forintot igényeltek, a 2008. január 9. napjától 2012. október 31. napjáig szedett Convulex szirup, illetve a 2006. március 28. napjától folyamatosan alkalmazott orvosi zsályakrém összesen 203.935 forint költségének megtérítését kérték, így a rehabilitációs eszközök, gyógyászati segédeszközök, gyógyhatású készítmények és gyógyszerek címén az I. és II. rendű felperesek részére egyetemlegesen 2006. április 1. napjától 2013. április 30. napjáig mindösszesen 410.728 forint és ennek 2009. október 15. napjától számított törvényes mértékű késedelmi kamatai, költségpótló járadékigényként gyógyszerek, gyógyhatású készítmények, valamint gyógyászati segédeszközök címén 2013. május 1. napjától a jövőre nézve havi 2.107 forint megfizetésére kérték kötelezni az alperest.

II.7. Ruhakopás többletköltsége címén 2011. évre havi 7.500 forintban, az egyes további évekre 2006-ig visszamenőleg évi 500 forinttal csökkentett összegben 2010. évre havi 7.000 forintban, 2009. évre havi 6.500 forintban, 2008. évre havi 6.000 forintban, 2007. évre havi 5.500 forintban, 2006. évre havi 5.000 forintban határozták meg a többletköltséget, minek okán az I. és II. rendű felperesek részére 2006. március 3. napjától 2013. április 30. napjáig terjedő időre mindösszesen 570.500 forint és ennek 2009. szeptember 30. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatai megtérítését kérték, 2013. május 1. napjától ruhakopás címén költségpótló járadékigényük havi 8.500 forint volt.

II.8. pontban az I. rendű felperes részére jövedelemveszteség címén az elérhető, járulékokkal csökkentett bruttó jövedelemből levonásba helyezve az I. rendű felperes részére kifizetett GYES, ápolási díj és családi pótlék különbözet összegét, 2007. március 4. napjától 2013. április 30. napjáig terjedő időre mindösszesen 6.313.903 forint és ennek 2010. április 1. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatai, valamint az I. rendű felperes részére a jövőre nézve 2013. május 1. napjától havi 83.740 forint jövedelepótló járadék megfizetésére kérték kötelezni az alperest.

Az elsőfokú bíróság a 92. sorszámú végzéssel kijavított 88. sorszámú ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg nem vagyoni kártérítés címén az I-II. rendű felpereseknek személyenként 4.000.000 forintot, a III. rendű felperesnek gyámhatósági fenntartásos betétbe történő teljesítéssel 10.000.000 forintot és ezen összegek után 2005. március 28. napjától a kifizetésig járó, a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot, vagyoni kártérítés címén az I. és II. rendű felpereseknek együttesen 22.873.857 forintot, ezen összegből 18.271.087 forintnak 2009. június 14. napjától, 2.487.170 forintnak 2009. december 1. napjától, 2.115.600 forintnak 2010. augusztus 1. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát, 2013. szeptember 1. napjától minden hónap 15. napjáig előre esedékesen havi 408.034 forintot, valamint a felpereseknek 15 nap alatt együttesen 1.905.000 forint perköltséget. Ezt meghaladóan a keresetet, valamint az alperes részletfizetés engedélyezése iránti kérelmét elutasította. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az államnak 577.840 forint előlegezett részperköltséget. Az ítéletet 22.873.857 forint és kamatai, mint lejárt járadék, továbbá a havi 408.034 forint folyamatos járadék tekintetében előzetesen végrehajthatónak nyilvánította.

Az egyes vagyoni károk tekintetében a gondozás, háztartási kisegítés, a rehabilitációs kezelések díja, rehabilitációs kezelésekre történő utazás többletköltsége címén előterjesztett igényeket az elsőfokú bíróság maradéktalanul alaposnak találta.

A rehabilitációs kezelésre történő kísérő költségének megtérítése iránti igényt azonban csak részben találta alaposnak, mivel úgy tekintette, hogy a felperesek által kimutatott kísérési idő két főre vonatkoztatott, így az ezen a címen kimutatott hátralékos 1.312.383 forint fele részét, 656.191 forintot ítélte meg, és fele részében találta alaposnak az ezen a címen érvényesített folyamatos járadékigényt is.

Maradéktalanul teljesítette a közlekedési többletköltség megtérítésével kapcsolatos követelést.

Részben alaptalannak találta a gyógyszerekkel összefüggésben felmerült többletköltségek megtérítése iránti igényt, figyelemmel arra, hogy a hasonló hatású Convulex szirup és az Orvosi Zsályakrém egyidejű alkalmazásával felmerülő költséget az orvosszakértői véleményre figyelemmel indokoltnak nem fogadta el, így ezen a címen követelt 419.156 forint összesített hátralékos költséget 279.423 forint vonatkozásában találta mindösszesen alaposnak.

Elfogadta a ruhakopás címen igényelt kártérítés iránti igényt, elutasította azonban a jövedelempótlás iránti követelést.

A nem vagyoni kártérítés iránti keresetet az I. és II. rendű felperesek esetében 4.000.000-4.000.000 forint, míg a III. rendű felperes vonatkozásában 10.000.000 forint tekintetében találta alaposnak.

Az elsőfokú ítélet ellen mindkét fél fellebbezéssel élt.

A felperesek az elsőfokú ítélet megváltoztatását akként kérték, hogy a másodfokú bíróság az I. és II. rendű felperes részére megítélt 4.000.000-4.000.000 forint nem vagyoni kártérítés összegét 6.500.000-6.500.000 forintra, míg a III. rendű felperes részére megítélt 10.000.000 forint nem vagyoni kártérítést 14.000.000 forintra emelje fel.

A rehabilitációs kezelésekre történő kísérő többletköltsége címen megítélt 656.191 forintot 777.145 forintra és ennek 2009. január 14. napjától számított törvényes mértékű kamataira, a rehabilitációs kezelésekre történő kísérő többletköltsége címen megítélt havi 3.807 forint járadékot 7.614 forintra, az utazásokhoz szükséges kísérő többletköltsége címen megítélt 502.166 forintot 642.527 forintra és ennek 2009. június 28. napjától járó törvényes mértékű késedelmi kamataira, az ugyanezen a címen megítélt havi 18.381 forint járadékot havi 36.762 forintra kérték felemelni.

Kérték az alperes marasztalását az I. rendű felperes 2007. március 4. napjától 2013. augusztus 31. napjáig felmerült 6.648.863 forint kereset-veszteségében és ennek 2010. június 1. napjától számított törvényes mértékű késedelmi kamataiban, valamint 2013. szeptember 1. napjától havi 83.740 forint jövedelempótló járadékban történő marasztalását.

A nem vagyoni kártérítési igények körében állították, hogy a felperesek által elszenvedett hátrány rendkívül súlyos voltát bizonyították. Anonimizált formában hasonló káresemények kapcsán indult peres eljárásokban született ítéleteket csatoltak annak alátámasztására, hogy az általuk előterjesztett nem vagyoni kártérítési igényekhez hasonló, azonos vagy magasabb összegben marasztalták a károkozó egészségügyi szolgáltatót, minek okán az elsőfokú bíróság által megítélt nem vagyoni kártérítés 1998. évi ár- és értékviszonyoknak feleltethető meg.

Hangsúlyozták, hogy a III. rendű felperes szüleinek egyetlen gyermeke. Kiemelték, hogy az I-II. rendű felperesek idős korukra nem számíthatnak gyermeki gondoskodásra, ugyanakkor viselniük kell annak terhét, hogy megöregedve már nem lesznek képesek a III. rendű felperes gondját viselni.

A kísérő többletköltsége tekintetében rámutattak, az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe azt a tényt, hogy a felperesek nem minden esetben, hanem kizárólag a hosszabb utak tekintetében igényelték a két fő kísérőt, így a kísérő költsége vonatkozásában az elsőfokú ítélet megalapozatlan. Fellebbezésükben kiszámolták és levezették, hogyan alakul a kíséréssel kapcsolatos két tétel összegszerűsége annak

elfogadása mellett, hogy kizárólag egy fő kísérete indokolt.

A jövedelemveszteség tekintetében állították, hogy az elutasítás a teljes kártérítés elvével ellentétes. Az ápolás-gondozás címén megítélt kártérítés 24 órás felügyeletet ölel fel, ezen belül az effektív többletgondozás nem csupán a napközi munkaidő szerinti időintervallumra terjed ki. A III. rendű felperes nem hagyható felügyelet nélkül, mentális és fizikai állapotában az otthon, szerető környezetben, édesanyjától kapott gondoskodástól várható a legjobb állapot elérése.

Az alperes fellebbezésében kérte a nem vagyoni kártérítés összegszerűségének csökkentését, a vagyoni kártérítési igények vonatkozásában az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését.

A nem vagyoni kárigények elbírálása kapcsán hivatkozott arra, hogy a jogsérelem mértékéhez igazodó hozzávetőleges kárpótlási funkciót alacsonyabb összegben megállapított kártérítés is megfelelően betöltené, különösen, mivel a III. rendű felperes állapota nem végleges.

Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe a III. rendű felperes állapotát okozó megbetegedés sorsszerűségét és a betegség jellegét, melyek okán a teljes, maradványtünetek nélküli gyógyulás esélye azonnali aggálytalan diagnózis és megkezdett terápia esetén is elhanyagolható valószínűségű lett volna.

A vagyoni kártérítés tekintetében kifogásolta, hogy a felperesek szakértői bizonyításra vonatkozó indítványt nem terjesztettek elő, az összegszerűség kérdésében az általuk kimunkált számítás elégségesnek, megalapozottnak nem tekinthető, így különösen nem fogadható el a felperesi számítási metodika a gondozási költségek, a háztartási kisegítő költsége és a közlekedéssel kapcsolatos kísérő költsége számítása során.

Vitatta a mindenkor hatályos garantált bérminimum, illetve minimálbér alapulvételét. A garantált bérminimum alkalmazhatósága a perbeli esetben kizárt, miután szakképzettséget igénylő ápolási tevékenységekre a perbeli esetben nincs szükség. A minimálbér a munkajogi, közalkalmazotti jogviszonyban foglalkoztatott személyek esetében alkalmazni rendelt mérték, jogviszonyhoz nem kötött munkavégzés díjazásaként nem alkalmazható.

Hivatkozott továbbá arra, hogy az időszükségletek nem vizsgálhatóak annak figyelembevételével, hogy a tevékenységet a felperesi szülők, döntő mértékben I. rendű felperes személyesen végzi. Az egyes tevékenységek párhuzamos, egymástól függetlenített díjazása elfogadhatatlan, időszükségletüket életszerűségi vizsgálattól mentesen, külön-külön vonta be az elsőfokú bíróság a megalapozott igények közé, a szükségképpen átfedések teljes mellőzésével. Üdvözölte a jövedelempótló járadék elutasítását, kifogásolta azonban, hogy a károonszerzés tilalmának figyelembevételét más kárelemekre az elsőfokú bíróság nem terjesztette ki. Hangsúlyozta, hogy a III. rendű felperes iskolába, rehabilitációs kezelésekre történő szállítása, kísérése a gondozási díj alapjaként figyelembe vett 8 órás otthon és ébren töltött idő, valamint a 3 órás háztartási többletmunkaidő terhére végezhető, így a 8 + 3 órára vetítve megállapított díjazás mellett további személyes részvételt igénylő tevékenységhez díjazást a károonszerzés tilalmának alkalmazásával az elsőfokú bíróság nem rendelhetett volna.

Kifogásolta a személyes közreműködés körében előterjesztett járadékok kapcsán azok véghatáridő nélküli meghatározását.

Sérelmezte továbbá, hogy a rehabilitációs eszközök és a ruhaneműk beszerzésével

kapcsolatos igényekkel szemben az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe azokat a kompenzációra alkalmas költségeket, amelyek egy egészséges gyermeknél felmerülnek.

A peres felek az ellenérdekű fél fellebbezésével kapcsolatos fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérték.

A fellebbezések részben alaposak.

Az elsőfokú bíróság a tényállást túlnyomórészt helyesen állapította meg, azt a másodfokú bíróság kisebb pontosításokkal és eltérő jogi álláspontjából következő kiegészítésekkel ítélezése alapjául elfogadta.

A másodfokú bíróság a III. rendű felperes gondozási szükségletét a 68. sorszám alatti kiegészítő szakértői vélemény 11. oldalának 1. pontjában foglaltak alapján pontosította, megkülönböztetve a III. rendű felperes gondozásának időtartamát (napi 16 óra) és abból a felperes egészségi állapota miatt igényelt többletet (átlagosan napi 6, illetve 8 óra), ami a közvetlenül ezen a címen érvényesített kárigény érdemi elbírálását közvetlenül nem befolyásolta ugyan, jelentőséggel bírt azonban a felpereseket ért más hátrányok súlyának értékelésénél.

Nem osztotta a másodfokú bíróság az alperes azon álláspontját, hogy a III. rendű felperes személye körül és állapotára tekintettel a szülő(-k, nagyszülő) által személyesen végzett munka egységnyi időre eső ellenértéke kizárólag szakértői úton tisztázható kérdés.

Az elsőfokú bíróság a kifejtett tevékenység ellenértékét mérlegeléssel helyesen határozta meg, a kártérítési joggyakorlat a mindenkor minimálbér alapján számított óradíjat alkalmazza, függetlenül attól, hogy a munkavégzés nem munkaviszonyban, vagy ahhoz hasonló, azzal egy tekintet alá eső jogviszonyban történik. Az elvégzett munka értékét utóbbi körülményre tekintettel nem lehet elbágyasztani, a károsodás hátrányos következményeinek mérséklése érdekében, a sérült vagy egészségében károsodott személy javára tevékenykedők munkájának elismeréséhez a minimálbért elérő összeg elszámolása feltétlenül szükséges. Ez a fajta számítási mód azt a legkisebb ellentételezést fejezi ki, amelynél alacsonyabb összegért a munka kívülálló harmadik személy munkaerejével nem helyettesíthető (sőt, az általános élettapasztalatok szerint hasonló munkát alkalmi foglalkoztatás keretei között csak ennél magasabb összegért lehet végeztetni).

Megfelelően történt a garantált bérminimum figyelembevétele is, miután a sérült gyermek gondozása olyan tevékenységeket is magában foglal, amelyek nem igényelnek ugyan hivatalos szakképzettséget, de annál inkább tapasztalati jártasságot, amit az I. és II. rendű felperesek az évek során kényszerűen megszereztek. Az emelt összegű díj fejezi ki azt, hogy tapasztalatlan, járatlan személlyel ugyanaz a munka nem végeztethető el. Az elsőfokú bíróság helyes felismerése szerint nem volt akadálya annak, hogy a bíróság a felperesi számítási metodikát elfogadva a garantált bérminimum alapján határozza meg a kifejtett gondozási tevékenység ellenértékét.

Az I. rendű felperes jövedelemvesztésére vonatkozó adatokat a másodfokú bíróság az I. rendű felperes által 42. és 81. sorszám alatt csatolt igazolások alapján állapította meg.

Tévesen értelmezte az elsőfokú bíróság a kíséréssel kapcsolatos felperesi ténybeli hivatkozásokat, a másodfokú bíróság eltérő jogi álláspontja miatt azonban ennek nem volt jelentősége, ebben a körben az elsőfokú ítélet tényállási részéből a kísérésre vonatkozóan feltüntetett adatokat a másodfokú bíróság mellőzi.

A másodfokú bíróság a III. rendű felperes vonatkozásában alaposnak, a II. és III. rendű felperesek vonatkozásában részben alaposnak találta a felperesi fellebbezést a nem vagyoni kártérítésre vonatkozó, annak felemelésére irányuló részében. A másodfokú bíróság megítélése szerint az elsőfokú bíróság nem értékelte kellő nyomatékkal, hogy az egész életre kiható károsodás a III. rendű felperest személyisége kiteljesítésének lehetőségétől, a mindenkori életkorának megfelelő szerepek megélésétől elzárja; a III. rendű felperes életmódját élete során testi és szellemi fogyatékosága fogja keretek közé szorítani, mely kereteket tágíthatja ugyan a jelentős erőfeszítéssel, lelkiismeretes szülői törődéssel elérhető fejlődés, az orvosszakértői véleményre figyelemmel azonban megállapítható, hogy a szokványos értelemben vett, az egészséges gyermekekre, kamaszra, felnőttre jellemző életvitel lehetősége soha nem lesz nyitva a felnőve is gyermeki önállótlanágban és kiszolgáltatottságban maradó III. rendű felperes számára. Ezért a teljes életre kiható nem vagyoni hátrány másnemű előnnyel történő hozzávetőleges ellensúlyozására 2005. évi ár- és értékviszonyokra figyelemmel 10.000.000 forint helyett 14.000.000 forintot talált a másodfokú bíróság szükségesnek és indokoltnak.

A gyermek állapota nyilvánvalóan alapjaiban határozza meg a róla gondoskodó szülők életvezetését is. A perbeli esetben a gyermek állapotát a szülők pozitív személyiségjegyeik segítségével feldolgozták, pszichés megbetegedés nélkül is helyt tudtak állni. Ez azonban az őket ért hátrányt érdemben nem csökkenti, így esetükben a másodfokú bíróság megítélése szerint 6.000.000 forint indokolt és szükséges a nem vagyoni hátrányok másnemű előnnyel történő ellentételezésére; ennél magasabb összegű marasztalásra az arányosság követelményére figyelemmel nem látott alapot a másodfokú bíróság, miután hasonló ügyekben ennél magasabb összegű kártérítésre a III. rendű felperesnél is rosszabb egészségi állapotban lévő gyermekek szülei váltak jogosulttá.

A III. rendű felperes elvesztett gyógyulási esélyének valószínűsége nem a felelősség mértékének kérdésével összefüggésben értékelendő, így a jogalap fennállását megállapító közbenső ítéletet követően ennek a kérdésnek jelentősége már nem volt, a nem vagyoni kártérítés mértékére nem hathatott ki.

A napi 8 órában kárként elszámolt gondozási tevékenységet lényegében az alperes sem vitatta, a gondozás mikéntjével azonban a másodfokú bíróságnak ennek ellenére is foglalkoznia kellett, mert az elsőfokú bíróság a jövedelempótlás iránti I. rendű felperesi igényt arra figyelemmel utasította el, hogy a munkavégzés akadályaként hivatkozott gondozási tevékenységet a gondozási többletköltségek körében már értékelte.

A másodfokú bíróság nem értett azonban egyet az elsőfokú bíróság azon megítélésével, hogy a gondozás ellenértékének térülése mellett a kiesett jövedelem

megtérítése káronszerzésre, többszörös térülésre vezethetne. Nem mellőzhető ugyanis annak figyelembevétele, hogy a napi nyolc órai gondozási szükségletet a szakértő az óvodai/iskolai elfoglaltságon (egyúttal értelemszerűen a hagyományos értelemben vett munkaidőn) túli időszakra látta fennállónak, mely időszak szükségképpen nem esik egybe a (kormányhivatalnoki) munkaidővel. Erre figyelemmel kétirányú vizsgálódás válik szükségessé; kérdésként merül fel egyrészt, hogy a gondozási idő ténylegesen többlet-e egy egészséges gyermek természetes gondozási szükségletéhez képest, míg a másik kérdés, hogy az I. rendű felperestől a munkahelyére történő visszatérés elvárható lett volna-e. Az első kérdés a fellebbezések elbírálására csak közvetetten hat ki, ezért a másodfokú bíróság csupán utalni kíván arra, hogy mivel a tanév 180 tanítási napból áll, a tanítási szünetekre, hétvégékre is figyelemmel ténylegesen az év fele része az az időszak, amikor a III. rendű felperes napi 8 órában, míg másik fele részében 16 órában (az ébren töltött idő alatt) kell gondozni; ez átlagosan 12 órai gondozási tevékenységet jelent. Mivel egy egészséges óvodás, illetve kisiskolás korú gyermek napi négy órai tényleges gondozási igénye elfogadható, így a III. rendű felperes esetében az átlagosan 8 órai többlet aggálytalanul elszámolható.

A keresetvesztés tekintetében a másodfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az I. rendű felperes a gyermek állapotából következő szükségletei miatt indokoltan vette, illetve veszi igénybe a fizetés nélküli szabadságot. Nyilvánvaló ugyanis, hogy a gyermek intenzív fejlesztése, majd az iskoláskor elérését követően a k-i iskolába történő napi beszállítás és a hazaszállítás (kétszer másfél óra) a munkaidő érintése nélkül korábban sem volt elvégezhető és jelenleg sem végezhető el, így az I. rendű felperes munkakörének ellátásában önhibáján kívül, a káreseményre visszavezethetően akadályozott. Erre figyelemmel a Ptk.356.§ (2) bekezdésének megfelelő alkalmazásával a társadalombiztosítási ellátásokkal csökkentett összegű jövedelemvesztés pótlására jogosult, függetlenül attól, hogy jövedelemkiesése nem közvetlenül saját munkaképesség-csökkenéséből, hanem a gondozására szoruló gyermek egészségkárosodásából fakad.

A felperesi fellebbezés tehát alapos volt a jövedelempótló járadék jogalapja vonatkozásában. A jövedelempótló járadék alapjául szolgáló jövedelem meghatározása a Ptk.357.§ (1) és (4) bekezdésére figyelemmel történt. Téves volt azonban a felperes levezetett jövedelemvesztés számítása annyiban, hogy a baleseti járadék alapjául szolgáló átlagkereset meghatározásáról és a járadék számítási módjáról szóló 1/2006. (V. 22.) PK vélemény II. pontjában foglaltak szerint a munkáltató kártérítési felelőssége alapján kifizetésre kerülő baleseti járadék kiszámításánál bruttósított összegben kell figyelembe venni azt a társadalombiztosítási ellátást, amelyre való jogosultság a káreseménnyel összefügg. Mivel a baleseti járadék személyi jövedelemadó köteles bevételnek minősül, ezért a járadék alapjául szolgáló valamennyi összeget bruttósított számítással kell figyelembe venni. A személyi jövedelemadó mindenkor aktuális mértékével történő felbruttósítást (az ún. szuperbruttósításra is figyelemmel) a másodfokú bíróság elvégezte.

A másodfokú bíróság nem találta azonban teljesíthetőnek a kísérő többletköltségével kapcsolatos felperesi fellebbezést, miután az egyes tevékenységek közötti átfedésre vonatkozó alperesi fellebbezési álláspontot részben osztotta.

A gondozási költségre a házastársakként vagyoni jogi egységben elő I. és II. rendű felperesek kérelmüknek megfelelően egyetemlegesen jogosultak ugyan, a lefolytatott

bizonyítási eljárás adatai alapján azonban egyértelmű, hogy ténylegesen a gondozási tevékenységet a fizetés nélküli szabadságot igénybe vevő I. rendű felperes végzi, a II. rendű felperesre a család fenntartásához szükséges anyagiak biztosítása hárul.

Így a döntő mértékben az I. rendű felperesre háruló gondozási többlettevékenység ellentételezést nyer a napi 8 órai gondozási díjjal, illetve az I. rendű felperes hozzájut a gyermek jogán folyósított ellátások és az azt kiegészítő jövedelempótló járadék formájában ahhoz az összeghez is, amelyhez a gyermek megfelelő egészségi állapota mellett napi 8 órai munkavégzéssel jutna, ez tehát napi 16 órai munka ellentételezését jelenti.

Ehhez képest valóban szükségtelen további személyesen kifejtendő tevékenységhez kötődő összegek megtérítése. Az I. rendű felperesnek a gyermek óvodában, iskolában tartózkodása alatt módjában áll a háztartási többletmunkát elvégezni, illetőleg a gyermek kísérése is a munkaidő vagy a gondozási idő terhére történik, így a háztartási kisegítéssel és a kíséréssel végzett munka ellenértékét a káronszerzés tilalmára is figyelemmel a másodfokú bíróság nem találta elszámolhatónak.

A másodfokú bíróság ezért a II.2. háztartási kisegítő, II.3.C.) rehabilitációs kezelésekre kísérés, II.5. gyógykezelésekre, óvodába, iskolába szállításhoz kísérő költségével, mind a folyamatos, mind a hátralékos járadékra vonatkozó marasztalást csökkentette.

A gyógyászati segédeszközök, gyógyszerek és a ruhakopás tekintetében az alperes fellebbezési támadása szerint az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe, hogy ezek a költségek nem többletként, csak a költségek átstrukturálódásaként jelentkeznek, miután az egészséges gyermekeknél is felmerülnek hasonló volumenű, csak más célra fordítandó kiadások. A másodfokú bíróság nem osztotta az alperesi hivatkozást, mert az alperes által hangsúlyozott, a szabadidő terhére végezhető tevékenységek nem járnak szükségszerűen költségekkel, így azokat figyelembe venni nem lehetett. Nem minden esetben fordítanak a szülők a gyermek kulturális- és sporttevékenységére, magánórákra többletköltséget, ezeknek az elfoglaltságoknak léteznek a közoktatás keretei között külön költség nélkül elérhető változatai is.

A másodfokú bíróságnak az ezen a címen számított marasztalást kisebb részben mégis korrigálnia kellett, figyelemmel arra is, hogy a felperesi összegzés is kisebb, 3.530 forint különbözetre kiterjedő számítási hibát tartalmazott (az egyes részletek összegeként 206.793 forint és nem 210.323 forint adódott). Ezen kívül az alperesi fellebbezést annyiban osztotta a másodfokú bíróság, hogy két tétel kapcsán nem látta fennállónak a III. rendű felperes károsodott egészségi állapota és a költség felmerülése közötti okozati összefüggést. A 9-36 kg-ig használható CAM gyermekülés és a 15-35 kg-ig használható nagyszülő gépjárművébe vásárolt Nania típusú gyermekülés olyan költségek, melyek egy egészséges gyermek esetében is felmerülhettek volna. Ezen két tétel kapcsán a másodfokú bíróság 32.000, illetve 11.200 forinttal a megítélt kártérítési összeget csökkentette.

A ruhakopási költség elszámolása indokolt volt, a III. rendű felperes orvosszakértő által alátámasztott egészségügyi állapota, a mozgáskészsége, térden csúszó mozgása a ruházat, cipő koptatása vonatkozásában nem rendeltetésszerű használatot jelent és ennek megfelelően természetesen többletköltséggel jár.

Észlelte a másodfokú bíróság, hogy az I. rendű felperes keresetében 2005. március 28. napjától 2013. április 30. napjáig terjedő időre 10.575.358 forintban számította a hátralékos gondozási járadékot, az ezt követő időre igényét havi 155.520 forint összegben terjesztette elő, ami az elsőfokú ítélet meghozataláig hátralékossá vált további négy hónap tekintetében 155.520 forint/hó összegre figyelemmel, további 622.080 forint hátralékká válását jelenti; a 2013. augusztus 31. napjáig terjedő időszakra ekként a teljes felperesi igény 11.197.438 forintot tett ki. Az elsőfokú bíróság ezzel szemben a további hátralékot nem a felperes által meghatározott havi összeggel, hanem napi bontásban, számolta, ami a felperesi igényérvényesítéshez képest (kétnapi) 10.368 forint többletet eredményezett. Miután azonban az alperes fellebbezése ebben a vonatkozásban kérelmet nem tartalmazott, a fellebbezési korlátra is figyelemmel a másodfokú bíróság a 10.368 forinttal nem korrigálta az elszámolást.

A másodfokú bíróság a fentiekre figyelemmel a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatva a rendelkező részben foglaltak és az alábbiakban is részletezettek szerint határozott:

	I. fokú ítélet szerinti marasztalás	II. fokú ítélet szerinti marasztalás
nem vagyoni kár I. rendű felperes	4.000.000	6.000.000
nem vagyoni kár II. rendű felperes	4.000.000	6.000.000
nem vagyoni kár III. rendű felperes	10.000.000	14.000.000
gondozási költség	11.207.806	11.207.806
háztartási kisegítő költsége	3.869.160	-
rehabilitációs kezelések díja	2.115.600	2.115.600
rehabilitációs utazási többletköltség	947.056	947.056
rehabilitációs kísérő költsége	656.191	-
közlekedési többletköltség	2.691.955	2.691.955
gyógykezelésekre, óvodába, iskolába kísérő	502.166	-
segédeszközök, gyógyszerek költsége		279.423 232.693
ruhakopás költsége	604.500	604.500
Jövedelemveszteség	-	5.863.139
Összesen:	22.873.857	23.662.749

Járadékok:

gondozási költség	155.520	155.520
háztartási kisegítő költsége	50.130	-
rehabilitációs kezelések díja	21.600	21.600
rehabilitációs utazási többletköltség	12.975	12.975
rehabilitációs kísérő költsége	18.381	-
közlekedési többletköltség	135.014	135.014
gyógykezelésekre, óvodába, iskolába kísérő	18.381	-
gyógyszerek, gyógyászati segédeszközök,	2.107	2.107
ruhakopás költsége	8.500	8.500
jövedelemveszteség	-	73.445
Összesen:	408.034	409.161

Alaptalan volt az alperes azon kérelme, melyben az egyes járadékok tekintetében véghatáridő meghatározását kérte. A Ptk.353.§ (3) bekezdése alapján történt a kártérítési járadék megállapítása arra figyelemmel, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján a jövőben rendszeresen felmerülő költség formájában jelentkező vagyoni hátrányt kell folyamatosan kiküszöbölni. Amennyiben utóbb a körülmények változása folytán ezek a költségek már nem fognak felmerülni, a Pp.230.§ (1) bekezdésére figyelemmel a járadék fizetési kötelezettség megszüntetését peren kívüli megállapodás hiányában az alperes peres úton is kezdeményezheti.

A felperesek fellebbezése túlnyomórésztben megalapozott volt, így a felperesi fellebbezések kapcsán felszámítható másodfokú eljárásban felmerült költséget a másodfokú bíróság a Pp.81.§ (2) bekezdésének megfelelő alkalmazásával állapította meg, illetőleg kötelezte annak megfizetésére az alperest.

Az I. rendű felperes 2.881.340 forint pertárgyértékű követelésrész vonatkozásában lett pernyertes a másodfokú eljárásban (2.000.000 forint nem vagyoni kártérítés iránti követelés + 12 x 73.445 forint értékű járadékkövetelés). Ezen összeg után a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdés a) pontja, (5) bekezdése és 4/A.§ alapján számítható ügyvédi munkadíj 91.500 forint. A II. rendű felperes 2.000.000 forint követelés vonatkozásában lett pernyertes a másodfokú eljárásban a felhívott IM rendelet alapján, ezután az alperes 63.500 forint másodfokú eljárásban felmerült ügyvédi munkadíjat köteles számára megtéríteni. A III. rendű felperes fellebbezése 4.000.000 forint vonatkozásában lett eredményes, ekként 127.500 forint ügyvédi munkadíj megtérítését igényelheti saját eredményes fellebbezésére figyelemmel.

Az alperesi fellebbezés pertárgyértékét a másodfokú bíróság 19.969.816 forintban számította. Az alperes fellebbezési ellenkérelmében nem jelölte meg, hogy a nem vagyoni kártérítést milyen összegre kéri mérsékelni, ezért a másodfokú bíróságnak nem maradt más lehetősége, mint a fellebbezési pertárgyérték számítása szempontjából a támadott nem vagyoni kártérítésre vonatkozó elsőfokú marasztalási összeget fellebbezéssel érintett követelésnek tekintette, ami önmagában 19.000.000 forint fellebbezési értéket eredményezett, a vitatott járadéktételekre figyelemmel (50.130 forint x 12, 3.807 forint x 12, 18.381 forint x 12, 8.500 forint x 12) további 969.816 forint adódott fellebbezési pertárgyértékként. Ebből a követelésből 10.000.000 forint vonatkozott a III. rendű felperesre, a III. rendű felperessel szembeni alperesi fellebbezés teljes mértékben eredménytelennek bizonyult, így a Pp.78.§ (1) bekezdése alapján a sikertelen fellebbezésre figyelemmel az alperes 317.500 forint másodfokú perköltséget köteles a III. rendű felperes javára megfizetni.

Az I-II. rendű felpereseknek járó másodfokú perköltség összegét a bíróság együttesen vette figyelembe, figyelemmel a közöttük fennálló házastársi kötelékre és az őket részben egyetemlegesen megillető marasztalási összegre is. A rájuk vonatkozó 9.969.816 forint összegű fellebbezésből az alperes pernyertessége 867.817 forint összegű pertárgyértékű követelésrészre terjedt ki, ami 4,3 %-os alperesi pernyertességet eredményezett. A 9.969.816 forint pertárgyértékre figyelemmel a már felhívott IM rendelet alapján 316.500 forint másodfokú eljárásban felmerült költség számítható, ebből az alperes csekély mértékű pernyertességével 13.600 forint arányos. Az I-II. rendű felperesek alperesi fellebbezéssel kapcsolatos pernyertessége 95,7 % mértékű, így a 316.500 forint számítható ügyvédi munkadíjból számukra jár 302.900

forint. Ebből levonásba helyezve a Pp.81.§ (1) bekezdésére is figyelemmel az alperesnek járó 13.600 forintot, a két felperesnek járó perköltség összege 289.300 forint, ebből az I. és a II. rendű felperesre esik 144.650-144.650 forint.

Együttesen elszámolva a felpereseknek a saját, illetőleg az ellenérdekű fél fellebbezése után járó perköltséget, az I. rendű felperes esetében 236.150 forint, a II. rendű felperes esetében 208.150 forint, a III. rendű felperes esetében pedig 445.000 forint perköltség adódott.

A feljegyzett fellebbezési illetéket a Kmr.15.§-ában foglaltakra is figyelemmel az állam viseli.

P é c s , 2014. március 13.

dr. Döme Attila s.k. a tanács elnöke, Gáspárné dr. Baranyabán Judit s.k. előadó bíró,
dr. Vogycska Petra s.k. bíró

Pécsi Ítéltábla
Pf.III.20.271/2011/4. szám

A Magyar Köztársaság nevében!

A Pécsi Ítéltábla Szűcs Péter Ügyvédi Iroda által képviselt **I.rendű felperes neve** I. rendű, **II.rendű felperes neve** II. rendű és **kk. III.rendű felperes neve** III. rendű (mindhárman ... szám alatti lakosok) felpereseknek - a dr. Béldi Judit ügyvéd által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében - mely perbe az alperes pernyertességének előmozdítása érdekében az **Alperesi beavatkozó** (címe) beavatkozott - a Tolna Megyei Bíróság 2011. január 26. napján kelt 16.P.20.125/2010/32. számú közbenső ítélete ellen a felperes 33. és az alperes 35. sorszám alatt benyújtott fellebbezése folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

k ö z b e n s ő í t é l e t e t :

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét helybenhagyja azzal a

pontosítással, hogy a megállapítás a felpereseknek a III. rendű felperes 2005. március 23. és 2005. március 28. közötti időben az alperes által történt ellátása következtében kialakult egészségkárosodása miatt bekövetkezett kárai alperes által történő megtérítésére való joga fennállására vonatkozik.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a Magyar Államnak - az illetékes állami adóhatóság felhívására - 36.000 (harminchatezer) forint másodfokú eljárási illetéket. A felek a másodfokú eljárásban felmerült egyéb perköltségeiket maguk viselik.

A közbenső ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás lényege szerint az I. és II. rendű felperesek közös gyermeke a III. rendű felperes, aki 2005. március 23-án három hetes korában került az alperes által üzemeltetett kórház gyermek- és csecsemőosztályára aluszékonyság, haspuffadás, étvágytalanság és magas láz miatt. A III. rendű felperes 2005. március 28-ig állt az alperes egészségügyi ellátása alatt, ekkor áthelyezésre került a P Tudományegyetem Orvostudományi Általános Kar Gyermekklinikájának Intenzív Osztályára. 2005. március 23. és március 28. között a gyermek gennyes agyhártyagyulladás és következményes vérmérgezés betegségben szenvedett, ez azonban az alperes által nyújtott egészségügyi ellátás során felismerésre nem került, mert az alperes ellátást nyújtó személyzete a szakmai előírások megszegésével elmulasztotta agyvíz vételét és vizsgálatát. A betegség időben történő felismerésének hiányában, kezelése megkezdésének késedelme következtében a III. rendű felperes pszicho-motoros fejlődése késedelmes, epilepszia, jobboldali felső végtagi és bal alsó végtagi túlsúlyú spasztikus bénulása alakult ki, botox-kezelésben részesült és a bal alsó végtag tartási rendellenessége miatt műteni kellett az Achilles-inát. A szakmai szabályok betartása esetén a III. rendű felperes alperesnél történő ellátása során orvosilag felismerhető lett volna a III. rendű felperes alapbetegsége és annak időben megkezdett kezelése esetén esélye lett volna a III. rendű felperesnek akár a teljes gyógyulásra is, de legalább egészségkárosodásának kisebb mértékű bekövetkezésére.

A felperesek keresete vagyoni és nem vagyoni kár megtérítésére irányult. Az alperes az oldalán beavatkozóval együtt vitatta a kereset jogalapját.

Az elsőfokú bíróság közbenső ítéletében megállapította, hogy az alperest a III. rendű felperes 2005. március 23-28. közötti időben történt ellátásával összefüggően az I-III. rendű felperesekkel szemben kártérítési felelősség terheli. Az alperes kártérítési felelősségét az általa megállapított foglalkozási szabályszegésben megnyilvánult jogellenes magatartás miatt találta fennállónak. A foglalkozási szabályszegést az általa kirendelt Igazságügyi Szakértői és Kutató Intézetek K

Intézete által adott szakértői vélemény alapján állapította meg tényként. Ezt a szakértői véleményt aggálytalannak tekintette és ítélezése alapjául elfogadta, bár annak helyességét az alperes vitatta, kérve más szakértő kirendelésével újabb szakértői vélemény beszerzését.

Az elsőfokú bíróság közbenső ítélete ellen mindkét fél fellebbezett.

A felperesek az elsőfokú közbenső ítélet részbeni megváltoztatásával annak megállapítását kérték, hogy az alperest a III. rendű felperes 2005. március 23-28. közötti időben történt ellátásával összefüggően bekövetkezett egészségkárosodásért, valamint az ennek nyomán bekövetkezett károkért az I-II-III. rendű felperesekkel szemben teljes kártérítési felelősség terheli.

Az alperes fellebbezésében az elsőfokú „ítélet” hatályon kívül helyezését és az elsőfokon eljáró bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára való utasítását kérte, megismételve fellebbezésében azt a szakmai álláspontját, amely az elsőfokú bíróság által aggálytalannak tekintett szakértői vélemény szakmai helytelenségét az alperes szerint nyilvánvalóvá teszi, kifogásolva ezeknek a szakmai indokoknak a szakértő általi mellőzését és azt, hogy az igazságügyi orvostan szakvizsgával rendelkező szakértő az alperes kérelme ellenére sem vont be véleménye kialakításakor infektológus „szakkonzulenszt”. Kifogásolta a további szakértői bizonyítás elrendelésére irányuló indítványának az elsőfokú bíróság általi elutasítását. A bizonyítási eljárás kiegészítését kérte infektológus szakértő bevonásával. A másodfokú bíróság a fellebbezési kérelemnek a Pp.235.§ (1) bekezdésében foglalt tartalmi korlátai figyelembevételével az alperes beadványát a Pp.3.§ (2) bekezdésének 2. mondata alapján tartalma szerint figyelembe véve - értékelve az alperesnek az elsőfokú eljárásban előterjesztett nyilatkozatait is - fellebbezését az elsőfokú bíróság közbenső ítéletének megváltoztatására és a kereset elutasítására irányuló fellebbezésnek tekintette és ekként bírálta el.

A felperesek fellebbezése részben alapos, az alperes fellebbezése alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a közbenső ítélete alapjául szolgáló tényeket a perben rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű mérlegelésével helyesen állapította meg és abból helytállóan következtetett az alperes kártérítési felelősségének a fennállására.

Helyesen járt el akkor is, amikor a Pp.213.§ (3) bekezdésének az alkalmazásával közbenső ítéletet hozott a peres felek jogvitájában és értelmét tekintve a közbenső ítéletbe foglalt megállapítása is helytálló. Azt elsősorban azért tartotta a másodfokú bíróság pontosítandónak, mert a Pp.213.§ (3) bekezdése alapján nem a kötelezettség (felelősség), hanem a jog fennállását lehet közbenső ítélettel megállapítani. A megállapítás pontosítása során a másodfokú bíróság figyelembe vette a felpereseknek azt a kérelmét is, hogy a jog tárgya egyértelmű módon kerüljön megfogalmazásra. Ez azonban a döntés érdemét nem érinti, a jog fennállása, annak oka és terjedelme, valamint a kötelezett személye az elsőfokú bíróság közbenső ítéletének rendelkező részéből is egyértelműen megállapítható. A

perben fel sem merült a károsulti közrehatás vagy egyéb kármegosztás indokoltsága. A kártérítési jog pedig jelenleg a teljes kártérítési felelősség elvének alapján áll. Ezért a kártérítési felelősség teljességének külön közbenső ítéletben történő kimondását is szükségtelennek találta a másodfokú bíróság.

Az alperes azért sérelmezte az elsőfokú bíróság döntését, mert azt olyan igazságügyi orvosszakértői véleményre alapozta, amelynek kialakításában nem vett részt infektológus „szakkonzulens”, az orvosszakértő pedig az alperes szakirodalmi hivatkozásokkal alátámasztott szakmai álláspontját figyelmen kívül hagyta a véleménye kialakításakor. Álláspontja szerint a klinikai tapasztalatokkal rendelkező infektológus szakértő más szakmai következtetésre jutott volna, ezért fenntartotta az új szakértő kirendelésére irányuló, már az elsőfokú eljárásban is előterjesztett bizonyítási indítványát. Ezt azonban a másodfokú bíróság sem találta teljesíthetőnek az alábbi megfontolások alapján:

Mind a kirendelt igazságügyi orvosszakértő, mind az alperes ugyanazon egészségügyi dokumentáció adatainak felhasználásával és széles körű szakirodalmi hivatkozásokkal alátámasztva tárta a bíróság elé jelentősen eltérő orvos szakmai álláspontját. A szükséges különleges szakismeretek hiányában a bíróság értelemszerűen nem tudja eldönteni, hogy a két szakmai vélemény közül melyik a helyes vagy helyesebb, a bíróság ítélőképessége nem terjed ki az orvos szakmai vélemények elbírálására.

A szemben álló szakmai álláspontok bizonyító értéke azonban jelentősen különbözik. A szakértői vélemény bizonyíték (Pp.166.§ (1) bekezdése), míg az alperes szakmai álláspontja a peres fél olyan (szakmai) tényállítása, amely az ellenfél vitatása esetén bizonyításra szorul. Ennek valóságosságát (helyességét) pedig éppen a vele szemben álló szakértői vélemény cáfolja.

A bíróság a szakértői véleményt csak logikai kontrollnak vetheti alá. Csak annak megvizsgálására van eljárásjogi lehetősége, hogy a kirendelése alapján készült és előterjesztett szakértői vélemény bizonyító értékével szemben a Pp.182.§ (3) bekezdésében foglalt szempontrendszer figyelembevételével felmerülhetnek-e alapos kétségek. Ilyenek hiányában a bíróság a szakértői véleményt, mint a perben bizonyítandó tényekre vonatkozó egyik bizonyítékot nem rekesztheti ki a bizonyítékok Pp.206.§-a szerinti értékeléséből. A szakértői véleménnyel elégedetlen fél kérelme a szakvélemény más szakértő szakvéleményével való „ellenőrzésének” indítványozása önmagában a szakvélemény helytállóságát nem kérdőjelezi meg és nem lehet további szakértői kirendelésnek indoka (BH1998/534.).

Az adott esetben előterjesztett szakértői vélemény a Pp.182.§ (3) bekezdésében írt elemzés alapján aggálymentesnek minősül: nem homályos, nem hiányos, önmagával vagy más szakértő véleményével, illetve a bizonyított tényekkel ellentétben állónak nem látszik. A jogszabályba foglalt konkrét szempontrendszer nem kimerítő, a szakvélemény bizonyító értékét csökkenti az is, ha helyességéhez egyébként nyomatékos kétség fér. Az alperes álláspontja szerint azért fér

nyomatékos kétség a szakértői véleményhez, mert a kirendelt orvosszakértő a vizsgálandó orvosi szakkérdésnek megfelelő szakorvosi képzettség és klinikai tapasztalat hiányában a megfelelő szakorvossal történő konzultáció nélkül alakította ki szakértői véleményét és ezért jutott téves szakmai következtetésekre. Ez a körülmény azonban a másodfokú bíróság megítélése szerint sem olyan jellegű, amely a Pp.182.§ (3) bekezdésének alkalmazását indokolná.

Az elsőfokú bíróság az alperes bizonyítási kérelmét teljesítve a P Igazságügyi Orvosszakértői Intézettől elkülönülő szakértői intézetet rendelt ki szakvélemény adására. Ennek a szakértői intézetnek a vezetője maga is igazságügyi orvosszakértő. Ő a perben véleményt nyilvánító orvosszakértőt jelölte ki a feladat elvégzésére, alkalmasnak találva tehát őt erre, annak ellenére, hogy a kijelölt szakértő „csak” igazságügyi orvostani, valamint sebészeti és mellkas-sebészeti szakorvosi képesítéssel rendelkezik.

Az elsőfokú bíróság az alperes indítványát teljesítve feljogosította a kirendelt igazságügyi szakértőt infektológus szakkonzultáns bevonására is, ezt azonban a szakértő sürgősségként találta, mert a felmerült orvosi szakkérdést a saját szakmai kompetenciájába esőnek tekintette. Kifejtette, hogy az igazságügyi orvostan szakorvos végzettség jelenleg Magyarországon az egyetlen orvosi szakvizsga, amely feljogosítja az azt megszerzőt arra, hogy egy orvosi tevékenység igazságügyi vonatkozásait megítélje (megítélhesse).

A perben véleményt nyilvánított szakértő nem vitásan az Igazságügyi Szakértők Országos Névjegyzékébe felvett orvosszakértő, aki ekként orvosi szakkérdések igazságügyi véleményezésére hivatott. Jogszabály nem korlátozza szakértői működési lehetőségeit meghatározott orvosi szakterületekre és kompetenciaköréből nem von ki egyes orvosi szakterületeket. Az igazságügyi szakértői tevékenységről szóló 2005. évi XLVII. törvény 30.§ (1) bekezdése lehetőséget biztosít a kirendelt igazságügyi szakértőnek arra, hogy a névjegyzékben nem szereplő személy (szakkonzultáns) segítségét igénybe vegye a szakértői vélemény elkészítéséhez, ezt azonban sem általánosságban, sem egyes szakértői csoportokra nézve nem teszi kötelezővé: a kirendelt igazságügyi szakértőre bízta annak megítélését, hogy a felmerült szakkérdés alapos és helyes megválaszolása igényel-e olyan speciális szakismeretet, amellyel ő maga sem rendelkezik.

Közismert ugyan, hogy mint minden tudomány, az orvostudomány is nagy mértékben differenciálódott, egyes részterületein is hatalmas mennyiségű ismeretanyag halmozódott fel, így kézenfekvően merülhet fel az a gondolat, hogy egy adott szakterület szakorvosa - legyen az akár az igazságügyi orvostan szakorvosa - más szakorvosi (pl. belgyógyászat, sebészet, intenzív terápia stb.) terület valamennyi klinikai írott és íratlan szakmai szabályaira kiterjedő kellő mélységű elméleti és gyakorlati ismeretekkel, tapasztalattal nem rendelkezhet. Ebből viszont arra kellene következtetni, hogy orvosszakértői kérdésben az adott szakterületén bármely igazságügyi szakértői névjegyzékben szereplő szakorvos nyilváníthat véleményt, a „csak” igazságügyi orvostani szakvizsgával rendelkező

orvosszakértő viszont semmilyen orvos-szakmai kérdésben nem kompetens. Ez viszont olyan nyilvánvalóan abszurd, hogy helytelensége további indokolást nem is tesz szükségessé.

Kétségtelenül felmerülhetnek olyan speciális orvos-szakmai kérdések, amelyekben a kirendelt igazságügyi orvosszakértő nem rendelkezik megfelelő elméleti és gyakorlati jártassággal. Annak megítélése azonban, hogy az általa megválaszolandó kérdés ilyennek minősül-e vagy sem, kizárólag az ő szakmai felelőssége körébe tartozik, az ő joga megfelelő szakkonzultáns kiválasztása, igénybevétele. Ezt a bíróság nem írhatja elő a számára, és ha a szakértő nem él ezzel az eljárásjogi lehetőségével, e körülményt a bíróság nem tekintheti a szakértői vélemény aggályosságához vezetőnek, minthogy a szakértő részéről e tekintetben semmiféle megállapítható kötelezettségmulasztás nem valósul meg.

A fentiekből következően eljárásjogi indoka nem volt a Pp.182.§ (3) bekezdésének alkalmazásával más szakértő kirendelésének, az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítási eljárás során beszerzett igazságügyi szakértői vélemény viszont aggálymentesként értékelendő a Pp.206.§ (1) bekezdése alapján, ebből pedig az elsőfokú bíróság közbenső ítéletében megállapított felelősség fennállása következik az elsőfokú bíróság által felhívott anyagi jogi jogszabályok alapján.

A fentiek figyelembevételével a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta a rendelkező részbe foglalt és a fentiekben indokolt pontosítással.

Mindkét fellebbezés sikertelen (a felperesek fellebbezésének sikeres része az elsőfokú bíróság döntése érdemi helyességét nem érinti), ezért a másodfokú bíróság a Pp.81.§ (1) bekezdése alkalmazásával úgy határozott, hogy mindkét fél viseli a másodfokú eljárásban felmerült költségeit, az alperest pedig az állam által előlegezett és meg nem határozható pertárgy érték alapján számított másodfokú eljárási illeték megtérítésére kötelezte a Pp.81.§ (1) bekezdése és a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet (Kmr.)13.§-ának (2) bekezdése alkalmazásával, figyelemmel arra, hogy az 1990. évi XCIII. tv. 5 §-ának (2) bekezdésében írt feltételek fennállását nem igazolta. Felperesek személyes költségmentesek, ezért a le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket a Kmr. 14.§-a értelmében az állam viseli.

A másodfokú bíróság a fellebbezéseket a Pp. 256/A §-a (1) bekezdésének f)pontja és (3) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

P é c s , 2011. július 13.

Dr. Szentpéteriné Dr. Bán Erzsébet s.k. a tanács elnöke, Dr. Döme Attila s.k. előadó bíró, Dr. Kutasi Tünde s.k. bíró

